

KROTOCHWILNY (28) *ai*

krotochwilny (16), **krotofilny** (12); krotochwilny *BierEz*, *ForCnR*, *FalZioł*, *Mącz* (2), *GórnDworz* (8), *BiałKat* (2); krotofilny *March¹Wiet* (2), *BielKom* (2), *BielKron* (3), *RejZwierc*, *ModrzBaz*, *KochSz*, *SarnStat*; krotochwilny: krotofilny *PaprPan* (1 : 1).

Oba o jasne.

sg *m N* krotochwilny (6). ◊ *A* krotochwiln(e)go (1). ◊ *f N* krotochwilnâ (1). ◊ *G* krotochwiln(e)j (1). ◊ *D* krotochwiln(e)j (1). ◊ *A* krotochwilną (1). ◊ *I* krotochwilną (2). ◊ *L* krotochwiln(e)j (1). ◊ *n N* krotochwilné (2). ◊ *G* krotochwiln(e)go (2). ◊ *I* krotochwilnym (1). ◊ *pl N m pers* krotochwilni (2). *subst* krotochwiln(e) (3). ◊ *G* krotochwilnych (1). ◊ *A subst* krotochwilné (2). ◊ *I m* krotochwilnymi (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (trzy z niżej notowanych przykładów) – XVII (z Cn) – XVIII w.

1. *Do zabawy, biesiady należący, służący zabawie* (1) : *Convivalia oblectamenta, Biefiądne krotochwilne/ etc. Mącz* 501a.

2. *Zabawny, śmieszny, ucieśzny, żartobliwy; ludibundus Mącz; lusorius Cn* (17) : pośpołu *fię wefelili/ rzeczy rozmáwiałtż krotochwilné. ForCnR* B2v; *FalZioł* IV 9d; *Ludibundus Smieźny/ kunftzowny/ krotochwilny Mącz* 199a; *Wielkich rzeczy/ á powaźnych/ niechay w krothochwilną rozmowę nie wthacza: áni w powaźną rozmowę/ żártow. GórnDworz* X2, V4v, Ee3; (*marg*) *Kłámftwo krotochwilne (-)* kiedy bez *śzkody bliźnięgo/ á ku wwfeleniu bywa powiádané BiałKat* 66, 66; *chceźli fię teź poľmiać/ ázałż nie znaydzieľz onych krotofilnych fábułek [...] s kthorych fię y nácieľzyć/ y náuczyć fię záwźdy czeģo moźeľz. RejZwierc* 173; *KochSz* A2.

W przeciwstawieniu: »krotofilny ... żałobliwy« (1): *byorąc przed fię ty przykłády/ bądź to krotofilne álbo żałobliwe/ ktore ferca náľze zmiękczyć mogą BiałKom nlb* 4.

W charakterystycznych połączeniach: *krotochwilna(-y, -e) fabuľka, kłámstwo, przykłád* (2), *rozmowa* (2), *wojna, zabawa* (2).

Wyrażenie: »co krotochwilnego« (3): *March¹ Wiet* Av; *Niechay [dworzani] vmie z głowy piľać/ liť cudny/ rzecz powaźną: więc y wierź: bo mu fię to v dworu záwźdy do czeģo krotochwilnego przydáć moźe GórnDworz* G6; *SarnStat* 1224.

Szeregi: »dworny a krotochwilny« (1): *choćáź te wyľokie cnoty/ mądrość/ wľpaniáľe ferce/ powćięgliwość/ y ine/ widzą fię być máľo vżyteczne ku dworney/ á krotochwilney zabáwie/ iednáľ ia chcę/ iżby fię dworna páni iemi ozdobiľá GórnDworz* X4v.

»śmieszny a (i teź) krotochwilny« (2): *gdyźem zgotowaľ litery/ [...] myľľac cobyh miał táľ krotofilnego náprzod wybiyáć Wźiáľem przed fię śmieľľnego á krotofilnego Marchoľtá gadanie z Salomone^m March¹ Wiet* Av; *BierEz kt.*

3. *Chętny zabawie; wesoleģo usposobienia* (6) : [*potomkowie Kaimowi*] *byli dworni ģospodárni/ bogáći/ krotofilni/ więcey świátu niź Bogu ľľużyli/ więcey ciáľu niź duľzy folģuiáć BiałKron* 4v, 146, 147v; *GórnDworz* V8v; *PaprPan* F2v, Nv.

4. *Przyjemny, miły: suavis Modrz* (4) : *Krotofilna rzecz wino/ pijańľstwo śwarliwe BiałKom* C; *GórnDworz* Bb8v.

Szeregi: »miły a krotochwilny« (1): y te miłe/ á krotochwilne zabawy zginąć by mufiály/ by nie biaległowy. Abowiem kthoby fie muzyki/ kto by fie tańcu vczył/ by nie dla vpodobania białyngłowam? *GórnDworz Bb7v.*

»wdzięczny a krotofilny« (1): *Agefilaus* [...] mowił/ że z onemi mieszkác żadał/ ktorziby wdzięczni á krotofilni byli [*qui iucundi et suaves essent*] *ModrzBaz 17.*

Synonimy: 2. *ucieszny, zabawny;* 3. *wesoły;* 4. *dworny, miły, wdzięczny.*